

Mál nr. 367/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V1)

Heiti vátrygginga: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka (X)

Gildissvið ábyrgðartryggingar og slysartryggingar sjómanna.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 27. september 2024, ásamt fylgiskjöllum.
2. Athugasemdir V1, dags 20. janúar 2025, ásamt fylgiskjöllum.

Málsatvik.

M slasaðist 21. mars 2022. Tildrög slyssins voru þau að M sem starfaði sem kokkur til sjós hjá Y var að fara með vörur um borð í bát. Gekk hann fyrir aftan lyftara á bryggjunni. Er lyftaranum var bakkað lenti hællinn á hægri fæti M undir hægri afturhjól lyftarans með þeim afleiðingum að M varð fyrir líkamstjóni. Ökumaður lyftarans var starfsmaður X.

Í bréfi, dags. 26. september 2024, sem fylgdi með málskoti kemur fram að í þessu máli deila aðilar um greiðsluskyldu V1 úr ábyrgðartryggingu X. V1 staðfesti 1. júní 2023 að um skaðabótaskyld tjón væri að ræða. Bótaréttur úr ábyrgðartryggingu X hjá V væri því fyrir hendi á grundvelli reglunnar um ábyrgð vinnuveitanda. Þrátt fyrir þessa niðurstöðu hafnaði V1 í tölvupósti 19. mars 2024 að standa að mati á afleiðingum slyssins með M, auk þess sem félagið hafnaði einnig greiðsluskyldu sinni úr ábyrgðartryggingunni. Færði V1 þau rök fyrir þessari ákvörðun að þar sem M ætti einnig bótarétt úr slysartryggingu sjómanna hjá V2, fengi M tjón sitt að fullu bætt úr þeirri tryggingu. Í framangreindum tölvupósti byggir V1 á því að M eigi ekki frekari rétt úr ábyrgðartryggingu X umfram þann rétt sem hann á úr slysartryggingu sjómanna. Af hálfu V1 er einnig vísað til 2 mgr. 22. gr. skaðabótalaga í þessu sambandi og bent á að M eigi ekki rétt á skaðabótum úr tveimur tryggingum.

Í bréfi V1, dags 20. janúar 2025, kemur fram að félagið telur M eigi að fá tjón sitt bætt úr slysartryggingu sjómanna hjá V2 enda öðlist það félag sem greiðir bætur úr slíkrí slysartryggingu fyrir tilstilli skaðabótaskyldrar háttsemi enga kröfu á hendur hinum skaðabótaskylda samanber 2. mgr. 22. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. Auk þess bendir V1 á að M beri að takmarka tjón sitt samkvæmt skaðabótalögum, þar með talið að gera kröfu í slysartryggingu sé hún til staðar. Þar sem sú sé raunin í tilviki M, þ.e. að slysartrygging sjómanna samkvæmt siglinga- og skaðabótalögum sé til staðar, eigi M að fá tjón sitt að fullu bætt úr þeirri tryggingu.

M mótmælir framangreindum rökum V1 og telur að 2. mgr. 22. gr. skaðabótalaga eigi hér ekki við enda fjalli sú grein um endurkröfurétt vátryggingafélaga sem greitt hafa bætur. Engar slíkar bætur hafi verið greiddar í tilviki M. Þá mótmælir M því að tjónstakmörkunarskylda M geti komið í veg fyrir bótarétt úr ábyrgðartryggingunni. M hafi tilkynnt um slysið til V2 og gert kröfu úr slysartryggingu sjómanna en fengið afsvar með vísan í frádráttarákvæði í skilmálum fyrir slysartryggingu sjómanna.

Í tölvubréfi frá V2, dags. 5. apríl 2024, kemur m.a. fram það álit félagsins að tjónþoli sé almennt í fullum rétti að sækja bætur úr ábyrgðartryggingu og því ætti bótaréttur M hjá V1 að vera ótvíræður. Þá er bent á að ákvæði í skilmálum fyrir slysartryggingu sjómanna hjá V2, grein 5.2, sé frádráttarákvæði en ekki endurkröfuákvæði. Með hliðsjón af skyldu tjónþola til að takmarka tjón sitt væri því hægt að beita því óháð því hvort raunverulegar bætur eru greiddar úr ábyrgðartryggingu eða ekki.

M gerir þær kröfur að nefndin viðurkenni greiðsluskyldu V1 úr ábyrgðartryggingu X vegna tjóns M.

Álit.

Í málinu liggur fyrir að V1 hefur viðurkennt að X beri skaðabótaábyrgð á líkamstjóni M. Jafnframt liggur fyrir að tjónið fellur undir gildissvið slysatryggingar sjómanna hjá V2. Ágreiningur í málinu snýr að því hvort M sé í sjálfsveld sett hvort hann krefst þess að fá tjón sitt bætt úr ábyrgðartryggingu X eða hvort honum beri skylda til þess að leita eftir sömu bótum úr slysatryggingu sjómanna. Í raun er spurningin sú hvort ekki sé fyrir hendi skaðabótaréttur þar sem tjónið falli undir gildissvið slysatryggingar sjómanna. Það liggur ljóst fyrir að tjónið yrði bætt á grundvelli ákvæða skaðabótalaga úr báðum tryggingum. Hér breytir engu þó að í öðru tilvikinu sé um að ræða skaðabótakröfu en hinu bótarétt sem byggir á vátryggingarsamningi. Því er í raun ekki ástæða til að ætla annað en að bætur til handa M yrðu þær sömu hvort sem greiðslur kæmu úr ábyrgðartryggingu eða slysatryggingu launþega.

Nefndin hefur komist að þeirri niðurstöðu að M eigi rétt á að fá tjón sitt bætt úr ábyrgðartryggingu X hjá V1. Leggur nefndin hér áherslu á að það liggur fyrir í málinu að V1 hefur viðurkennt skaðabótaábyrgð X. M er því heimilt að krefjast bóta úr ábyrgðartryggingunni án tillits til þess hvort einnig kunni að vera fyrir hendi bótaréttur úr slysatryggingu sjómanna. Þá bendir nefndin á að það verður ekki leitt af 19. til 21. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993 að M geti ekki átt skaðabótarétt þó tjónið geti einnig fallið undir slysatryggingu sjómanna.

Rök V1 varðandi 2. mgr. 22. gr. skaðabótalaga og tjónstakmörkunarskyldu M, eru að mati nefndarinnar ekki til þess fallin að breyta framangreindri niðurstöðu. Í því sambandi bendir nefndin á að samkvæmt 2. mgr. 22. gr. skaðabótalaga öðlast vátryggingafélag sem greitt hefur bætur úr slysatryggingu ekki endurkröfurétt á hendur skaðabótaskyldum aðila. Af ákvæðinu verður ekki dregin sú ályktun að í því felist að tjónþola beri skylda til þess að ganga eftir bótarétti sínum úr slysatryggingu ef hún er til staðar. Þá bendir nefndin einnig á í tengslum við tilvísun V1 í skyldu M til að takmarka tjón sitt, að eins og að framan greinir yrði bótafjárhæðin sú sama úr báðum tryggingunum. Þá myndu bætur úr slysatryggingu sjómanna, ef slíku tjóni væri til að dreifa, ekki koma til frádráttar skaðabótakröfu M fyrir varanlega örorku samanber 4. mgr. 5. gr. skaðabótalaga.

Þessu til viðbótar kemur fram í gr. 5.2 í skilmálum um slysatryggingu sjómanna að „skaðabætur frá bótaskyldum þriðja aðila eða samkvæmt ábyrgðartryggingu koma til frádráttar bótum samkvæmt tryggingu þessari.“ Af þessu má ljóst vera að í tryggingunni er beinlínis gengið út frá því að ef til er að dreifa skaðabótaábyrgð þá beri þeim sem þá ábyrgð ber að bæta tjónið. Séð í ljósi þessa afdráttarlausu orðalags í skilmálunum telur nefndin að M hafi borið að krefjast bóta úr ábyrgðartryggingunni eins og raunin var. Nefndin fellst ekki á þau rök V1 að þetta ákvæði skilmálanna stríði gegn 2. mgr. 22. gr. skaðabótalaga.

Niðurstaða.

Viðurkenndur er réttur M til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V1.

Reykjavík, 4. febrúar 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir